

Det kongelige Nærings- og
fiskeridepartement
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Svar på høring: Ekspertgruppens rapport om pliktsystemet - leveringsplikt, bearbeidingsplikt og aktivitetsplikt for noen fartøy med torsketrållatelse

Det vises til høringsdokumenter datert 12.10.2016 med svarfrist 23.11.2016.

Fylkesutvalget i Finnmark har i sitt møte 22.11.2016 behandlet høringen jf. [sak 59/16](#) «Høring: Pliktsystemet for torsketrålere», og vedtok følgende høringsuttalelse:

1. Finnmark fylkeskommune støtter rapportens konklusjon om at pliktsystemet ikke fungerer etter intensjonen og at det er på tide å finne løsninger som kan bidra til at de opprinnelige intensjonene til leveringsplikten kan bli ivaretatt.
2. Finnmark fylkeskommunen er enig i utgangspunktet om at ingen eier fisken i havet, men at noen til enhver tid har fellesskapets tillatelse til å fiske årlige fastsatte kvoter, slik at naturressursene forvaltes til fellesskapets beste – nå og for fremtiden.
3. Finnmark fylkeskommune oppfatter at intensjonen med pliktsystemet er klar, og legger til grunn utdrag fra den historiske beskrivelsen i rapporten:
 - *Tråldrifft var aldri et mål i seg selv, men kun et supplement til kystfisket for å sørge for torskeråstoff i bestemte perioder da kystfiskerne ikke kunne levere nok fisk til filetproduksjonen.*
 - *Det var en uttalt politisk målsetting på tvers av alle partier å holde folk i arbeid i en region der alternative yrkesmuligheter var mangelvare.*
 - *Bakgrunnen for innføringen av pliktsystemet var å sikre fortsatt lokal drift ved produksjonsanleggene og at samfunnsmessige interesser ble ivaretatt i en tid da det å eie fartøyer med tildelte torskekvoter var blitt verdifullt*
 - *Leveringsplikten skulle dermed også hindre at fiskeråstoff ble et rent spekulasjonsobjekt for dem som hadde fått tildelt fiskekvoter, uten at dette kom fiskerisamfunnene til gode.*
4. Finnmark fylkeskommune viser til at kommisjonen, slik det følger av rapporten, har lagt til grunn at «Intensjonen med pliktene var å oppnå en løsning der en fikk en lønnsom industri og samtidig oppnådde sysselsetting og bosetting. Snevert definert handler pliktene om å tilføre landindustrien råstoff i perioder der kystflåten ikke har tilgang på fisk.». Det blir også henvist til «intensjonen om lønnsom, helårig drift av foredlingsanlegg

basert på tråleråstoff.». Fylkeskommunen mener at lønnsomhet også er sentralt i vurderingen av pliktsystemet, men at det i denne sammenhengen ikke blir riktig at det kun tas utgangspunkt i en «lønnsom industri». Dette ettersom trålerne og industrien ikke lengre er én enhet, slik det var når fiskerettighetene ble tildelt.

5. Finnmark fylkeskommune konstaterer at torsketrålkonsesjonene er tildelt industrien på grunnlag av dispensasjon i medhold av deltakerloven § 6 tredje ledd, hvor det følger at departementet kan gjøres unntak fra aktivitetskravet «i særlig tilfelle», når næringsmessige og regionale hensyn tilsier det». Finnmark fylkeskommune konstaterer videre at konsesjonene er gitt uten fastsatt tidsbegrensning, men at det et faktum at tidsbestemte konsesjoner ikke er å anse som evigvarende og at tillatelsene heller ikke kan sidestilles med eiendom.
6. Fylkeskommunen konstaterer videre at det rettslige utgangspunktet er at konsesjonsinnehaver som er underlagt pliktsystemet ikke kan sies å ha rett til å beholde angitte kvotefaktorer uten at pliktene oppfylles jf. rettferdighetshensynet. Det vil si at dersom man fritas fra plikten må fordelene inndras.
7. Finnmark fylkeskommune viser til at pliktkommisjonen konkluderer med å avskaffe et system som ikke virker, og at det som en konsekvens av dette foreslås å flytte kvoteandeler fra trålerne fordi de ikke oppfyller intensjonen med den dispensasjonen fra deltakerloven som de i sin tid fikk.
8. Finnmark fylkeskommune støtter i prinsippet forslaget om å flytte kvoteandeler fra trålerne. Fylkeskommunen er imidlertid ikke enig i kommisjonens forslag til hvordan dette skal gjennomføres.
9. Om trålereiene får frie kvoter, mister Finnmark store verdier, arbeidsplasser, oppdrag og inntekter for servicenæringen og leverandørindustrien samt inntekter til kommunene via skatt og havneinntekter. Fylkeskommunen mener at ingen skal kunne «kjøpe» seg fri fra pliktene som i dag påhviler trålfisken. Trålkonsesjonene burde heller være med å skape flere nye arbeidsplasser på land, langs hele Finnmarkskysten. Det er et ufravikelig krav at det også i fremtiden må følge plikter med trålkonsesjonene, som stedbundne, aktivitet, levering, etc. Om vi tar vekk pliktene så må vi også ta vekk kvotene i sin helhet.
10. Trålfisken skal også i fremtiden være et supplement til kystnært fiske for å motvirke permitteringsfaren på landanleggene.
11. Finnmark fylkeskommune viser til at ingen kan ha en berettiget forventning om at en tidsubestemt konsesjon til fiske har en varighet på mer enn 15-30 år. Verdien av konsesjonene til å fiske må dermed fastsettes på bakgrunn av at kvotene vil falle tilbake til fellesskapet noen år frem i tid. Dette harmonerer også med det rettslige utgangspunktet om at ingen eier fisken i havet.
12. Finnmark fylkeskommune viser til at fersk fisk bidrar til økt lønnsomhet og verdiskaping i hele verdikjeden, og at en naturlig løsning vil være å tilføre industrien mer fersk fisk av høy kvalitet. Fylkeskommunen er av den oppfatning at en variert kystflåte har de beste forutsetningene for å bidra til dette. Det er videre god grunn til å tro at det å flytte kvoteandeler fra trålerne til kystfiskerne vil kunne bidra til økt rekruttering til kystfiskeflåten, økt sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. Med andre ord økt lønnsomhet for både samfunn, fiskere, industri - og ikke minst økt verdiskaping for nasjonen Norge. Fylkeskommunen mener at også pliktkommisjonens rapport underbygger dette. Det vises blant annet til at det meste av fangsten som tilbys av leveringspliktige fartøy er fryst råstoff, noe kommisjonen oppfatter som en utfordring. Dette som følge av at det er vanskelig å skape lønnsomhet i produksjonen, at fryst råstoff

får en høyere pris i det globale markedet, og at de produktene som tilvirkes får lavere pris i markedet enn produkter av fersk fisk. Videre vises det til at ekspertgruppens anbefaling bygger på at det er kystflåten som gjennom en årrekke har sørget for aktiviteten i foredlingsindustrien i Nord-Norge.

13. Finnmark fylkeskommune oppfatter det urimelig at et system som ikke fungerer skal føre til at om lag 10 % av torskeråstoffet som er omfattet av pliktsystemet foreslås auksjonert til industrien, mens trålerredene får beholde resterende 90 %. Fylkeskommunen er kritisk til at det foreslås at fiskekvoter skal auksjoneres til industrien, som så skal leie ut kvoter til kystflåten. Etter fylkeskommunens oppfatning bør man ta lærdom av utviklingen av pliktsystemet og tilstrebe en løsning som ikke krever nye dispensasjoner fra deltakerloven.
14. Finnmark fylkeskommune foreslår at trålerkonsesjonene som ikke overholder pliktsystemet skal omfordeles til kystflåtens utnyttelse. Hvordan torskeressursene skal utnyttes både økonomisk og sosialt bærekraftig bør utredes nærmere, men fylkeskommunen mener at de kystsamfunnene som har vært knyttet til pliktsystemet skal komme styrket ut av dette.
15. Det nedsettes en offentlig kommisjon som utreder hvilke omkostninger brudd på leveringsforpliktelser og aktivitetsplikt påfører fiskeindustrien på land.

Med hilsen

Johanne Salamonsen

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.